

Claritatea în utilizarea încăperii**1. Aranjarea încăperii**

Din cauză că elevii cu autism sunt supra-stimulați foarte ușor și repede, încăperea trebuie să aibă cât mai puțini stimuli care să le atragă atenția. Păstrați peretele, plafonul și podeaua cât mai neutre posibil. Unii elevi pot exprima unde sau ce stimuli îi deranjează; uitați-vă atunci dacă puteți să îi îndepărtați sau acoperiți-i cu ceva.

Puncte de reper:	Explicație:	OK
Alegeți o încăpere într-un loc liniștit din școală.	Căutați un loc unde nu circulă alte grupe care trebuie să intre sau să iasă din școală. Nu alegeți o încăpere care este legată de un hol, unde se fac diferite activități sau de curte, unde se joacă elevii.	
Limitați posibilitatea elevului de a se uita afară.	Acest lucru se poate realiza prin acoperirea geamurilor cu carton sau plastic (fără culoare și neutru).	
Țineți ușa închisă cât mai mult timp.	Astfel, șansa de distragere a atenției la ceea ce se petrece pe hol este minimă.	
Agățați cât mai puține lucruri pe pereți și lăsați cât mai puține obiecte în încăpere.	Gândiți-vă la postere, mobilier, materiale și lucrările manuale ale copiilor.	
Utilizați diferite table care sunt așezate în locuri fixe în încăpere.	Lucrările copiilor sunt așezate pe o tablă și alte table sunt folosite pentru vizualizarea celor predate, ca litere și cifre etc. Puneți lucrările în locul unde au fost realizate(ex. fișele pentru matematică pe tabla de matematică).	
Așezați tablele într-un loc unde atrag atenția elevilor cât mai puțin.	Lucrările manuale sunt așezate în spatele copiilor când aceștia lucrează (de cele mai multe ori în spatele clasei). Tablele cu materiale de suport pentru lecție se așează în fața elevilor.	
Aveți grijă ca posterele, imaginile și lucrările manuale să atragă cât mai puțin atenția (să nu aibă stimuli de fantezie).	Nu numai imaginea întreagă poate provoca teamă ci și detaliile cum ar fi ochii unui animal(elevul se poate fixa pe ochii personajului de desene animate care sunt exagerat de mari). Dați lucrările care provoacă teamă acasă dacă vrea elevul, dacă nu puneți-l într-o mapă.	
Utilizați dulapuri care se pot închide.	Închiderea se poate realiza și printr-o perdea sau o ușă	
Așezați dulapurile aproape de locul de lucru al copilului astfel încât să ajungă ușor la ele.	Acest lucru este valabil mai ales pentru elevii care trebuie să își ia singuri materialele. Poate fi o soluție și un dulap sau o masă pe roți.	
Ordonăți dulapurile pe teme și subiecte.	Acest lucru se poate folosi pentru materialele de predare ex. toate materialele	

	pentru matematică să fie împreună sau într-o altă ordine clară, cum ar fi: toate jocurile la un loc, materiale pentru lucru manual împreună , totul cu etichetă roșie în dulapul roșu etc.	
--	--	--

2. Împărțirea încăperii.

Ca să aibă elevii cu autism control asupra încăperii este important ca în încăperea să fie stabilite niște colțuri sau compartimente unde să se desfășoare anumite activități. Astfel, devine clar pentru elev ce fel de activitate se așteaptă de la el într-un anumit loc.

Puncte de reper:	Explicații	OK
Creați diferite colțuri (compartimente) pentru anumite activități.	Trebuie să existe un loc individual de lucru pentru fiecare copil, un loc pentru activități în comun (ca un cerc) și un loc de învățare. În rest se poate utiliza o masă pentru lucru manual, un loc pentru a citi, o masă pentru calculator, un colț pentru a se odihni, un compartiment pentru materiale de construcție. Fiți atenți în ce ordine așezați aceste locuri speciale, ex. locul pentru construit nu trebuie lângă calculator deoarece unii elevi pot arunca cu cuburi.	
Când nu pot fi realizate diferite compartimente, elevului trebuie să-i fie clar unde trebuie desfășurată o anumită activitate.	Acest lucru se poate realiza verbal și vizual. Se poate explica elevului că materialele de construcție sunt luate întotdeauna la masa lui de lucru. Funcția locului de lucru poate fi arătată printr-un obiect concret ex. cana pentru a bea, față de masă pentru lucru manual etc.	
Puneți la masă sau la compartiment un suport vizual al activității care va urma.	Acest lucru este important numai când nu este clar de la sine ,ex. la calculator este clar ce se așteaptă de la elev și vizualizarea nu aduce nimic în plus.	
Faceți și un colț de odihnă care este sărac în stimuli.	Ex. posibilitatea de a asculta muzică liniștitoare (cu căștile), cu perne, cărți, materiale pentru desenat etc. Aici se poate retrage elevul când este tulburat sau învățătorul poate să-l pună acolo preventiv, când observă că elevul devine agitat. Anterior trebuie făcute înțelegeri clare despre cât timp poate/trebuie să rămână acolo și ce poate face.	
Lucrați într-un anumit loc unde elevul este instruit individual sau în grup mic (pe nivel).	Poate fi aleasă o anumită masă din încăperea sau biroul învățătorului. Este important ca acest loc de instrucție să fie ales astfel încât învățătorul să poată urmări pe ceilalți elevi.	
Când alegeți un loc pentru un anumit elev țineți cont de particularitățile lui.	Mulți elevi profită de exemplul altor elevi. Așezați “elevul exemplu” astfel încât să poată fi văzut de ceilalți . Nu așezați un elev care fuge lângă ușa, dar	

	faceți în așa fel încât el să fie nevoit să treacă pe lângă învățător. Un elev care are nevoie de multă atenție poate fi pus lângă învățător sau dimpotrivă etc.	
Introduceți un loc pentru “time-out “ (un loc în care se poate liniști elevul).	Ex. un scaun într-un loc liniștit unde poate fi pus elevul când nu se descurcă bine în grupă. Astfel dobândește și elevul și grupa liniște. Nu-l puneți în afara încăperii pentru că aceasta îi poate provoca teamă în timp, această situație fiind deja destul de grea pentru el. Lucrați cu un “plan de liniștire”.	

3. Aranjarea locului de lucru

Elevii cu autism au dificultăți cu direcționarea atenției și păstrarea ei pe stimuli relevanți. În timpul lucrului (jocului) elevul trebuie să-și poată direcționa atenția pe sarcina care este în fața lui. Este astfel esențial ca locul de lucru să fie sărac în stimuli și liniștit. Măsura în care trebuie adaptat acest lucru depinde de la elev la elev.

Puncte de reper:	Explicație	OK
Oferiți sprijin și claritate elevului prin oferirea unui loc (de lucru) stabil în încăpere.	Elevul știe atunci că întotdeauna trebuie să meargă la acest loc când va lucra. În acest mod se crează claritate: când ești pe locul tău de lucru, vei lucra.	
Faceți clar locul lui de lucru prin vizualizare.	Lipiți când e cazul numele lui, o pictogramă sau o poză a copilului pe masă sau pe scaunul lui. Forma de vizualizare necesară depinde de nivelul de comunicare al elevului.	
Aveți grijă ca locul lui să fie sărac în stimuli.	Pentru aceasta poate fi ales un loc în încăpere unde nu sunt geamuri sau uși, masa fiind pusă lângă un perete sau dulap.	
Ocroțiți mai mult un elev care are mare dificultate în a se concentra pe o sarcină.	Locul poate fi încadrat în ambele părți cu pereți mobili însă unii elevi își pierd tocmai atunci claritatea. Pentru ei poate fi o soluție ca să întoarceți masa lor. Când comportamentul de lucru se îmbunătățește, atunci poate lucra spre un loc mai deschis, ex. prin a lua peretele mobil, a întoarce masa (puțin) sau a așeza două mese ale elevilor împreună. O altă soluție poate fi ca elevul singur să lipească un perete fals pe masa lui când simte nevoia.	
Creați destul spațiu între aceste locuri de lucru ale elevilor.	Astfel, elevii se simt mai puțin deranjați unul de celălalt.	
Dați elevului materialele în mână dacă nu poate încă să ia singur materialele.	Se poate așeza o masă în plus, un căruț pe roțile lângă masa lui sau un raft deasupra mesei lui unde să fie așezate materiale. Fișele de lucru pot fi așezate în rafturi din plastic utilizate de obicei pentru poștă. Ele sunt așezate pe colțul	

	mesei și pot fi sortate pe subiecte, ex. matematică, scriere etc.	
Ajutați elevul ca să mențină ordinea în lucrurile lui de pe masă.	Faceți reguli clare ca să preveniți haosul de la locul lui. Ex. prin a pune pe o foaie cu pictograme sau în scris, unde este locul fiecărui obiect. Astfel, se previne ca elevul să pună obiecte inutile peste tot.	

4. Ordonarea materialelor

Puneți toate materiale didactice, ludice și de dezvoltare într-un loc stabil și clar pentru ca elevii să știe unde pot găsi ceea ce au nevoie. Astfel se stimulează independența lor și se ține cont de problemele lor motorii.

Puncte de reper:	Explicație:	OK
Strângeți materialele în locuri bine stabilite.	Ca să fie minimalizată cantitatea de stimuli este important ca materialele să fie strânse direct după ce a terminat elevul de lucrat. Acest lucru este făcut de către învățător dacă copilul nu poate încă să facă singur.	
Așezați cât mai puține materiale didactice în încăpere.	Așezați cărțile, manualele, materialele pentru lucru manual, ce nu sunt folosite în ziua sau chiar săptămâna respectivă, într-un dulap în afara încăperii. Când acest lucru nu este posibil strângeți-le într-un dulap închis în încăperea sau acoperiți-le cu un material alb/uni-color.	
Strângeți din fața elevilor materialele ce le provoacă teamă.	Poate fi vorba de foarfec, lipici, ace. Lăsați elevul să ajute la strângerea materialelor care provoacă teamă și spuneți-i că ele “nu mai sunt”. Exersați ca elevul să învețe să strângă singur lucrurile care îi provoacă teamă.	
Așezați materialele de care este nevoie pentru a lucra sau a se juca, într-un loc stabil/cunoscut înainte de a începe ora.	Elevul poate lua atunci destul de independent materialul și poate începe direct să lucreze. În funcție de nivelul elevului, materialele necesare pot fi așezate la îndemâna copilului, următorul pas fiind așezarea materialelor mai departe de el.	